

פְּרִשְׁת פִּי תְּבֵא

וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל הַטּוֹב – לְהוֹדוֹת עַל הַיְלָדִים

ראשית, מצאנו שבביאור המילים הנזכרות 'אתה הוא לדור ודור' והמיקום שלהן בברכה, ישנן שתי דעות בין מפרשי הסידור.

דעה אחת (רבינו יהודה בן יקר, יפה ללב) - שהתיבות הללו נמשכות להלן, לפי זה נחתוך את המילים כך: **אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר, נוֹדָה לְךָ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶיךָ...** (מסתבר שאכן זו דעת מהר"ד הנ"ל, דהיינו שיבקש רחמים על זרע ב"רד' ה' שילכו בדרך הישר, ולדור ודור נזכה להודות לך ולספר תהילתך. 'הסידור המפורש').

ואילו לדעה השנייה (סידור רבי שבתי סופר, ודייק כך מלשון האבודרהם) תיבות אלו הם המשך ממה שנאמר למעלה, אם כן הסדר הוא כדלהלן: **צוֹרְנוּ צוֹר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.**

ושמא חילוקי הדעות דווקא כאן במקום שמתפללים על חינוך הילדים, באים לרמוז לנו שבבואנו לעסוק בסוגיית החינוך הענפה, נדע שישנן החלטות רבות שאין להן הֶכְרַע לְכַאן או לְכַאן, קשה לנו לאמוד בדעתנו ולהיות סמוכים ובטוחים, באם נקבל ההחלטה הזאת, האם היא תהיה לטובה ולברכה ושמא היא תתהפך עלינו חלילה לרועץ, והנה גם הורים מנוסים, אנשי חינוך בכל רמ"ח אבריהם, עומדים פעמים רבות מול שוקת שבורה מתחבטים ומתלבטים כיצד לנהוג בזמן אמת עם אחד מצאצאיהם, ולא תמיד ניתן לדמות מילתא למילתא, ולהקיש ממקרים אחרים.

לעת כזאת ננקוט באמונת ובאומנות אבותינו, שאתה הוא ה"א ואלקי אבותינו צורנו צור חיינו, מעולם פנו אליך אבותינו והיית להם למגן ולצניחה, ממילא גם אנו "נִשְׂאָ לְבַבְנוּ אֶל פְּנֵים אֶל אֶל-בְּשָׁמַיִם" (איכה ג, מא), אתה הוא לדור ודור - הִיָּה לָנוּ לְמִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, עמוד על ימיננו וסמכינו בדבר המשך הדורות, באיזה אופן עלינו לפעול שיהיה אך ורק לטוב, ואז נודה לך ונספר תהילתך על חיינו וחיי צאצאינו, על החסדים שהנך עושה עמנו בגידול והצמחת דורות ישרים, הנשמה'לך היקרות הפקודות לך, ועל ניסוך שבכל יום ממש עמנו...

תובנה נוספת בדברי הרב, הנה גילה הרבי הקדוש מבעלזא ז"ע, שהמקום בתפילה להתחנן על הילדים הוא בברכת 'הודאה', כאמור, לכאורה ניתן להקשות, מה השייכות בין ברכת ההודאה לתפילה ובקשה על 'עריכת קינדער' - ילדים כשרים וצדיקים ומוצלחים בכל? אלא שיתכן מאוד שהטעם מדוע המקום בתפילה ששם מתפללים על ילדים נקבע בדווקא בברכת 'מודים', הוא - שאין מקום אידיאלי יותר לפקוד את צאצאינו לטוב היום ובכל יום, ולבקש על נפשם, אלא בדווקא במסגרת ברכת ההודייה והשבח לרבנו של עולם!

שהאדם המכיר בטובתו של מקום, ממלא פיו שמחה, ולשונו רינה בתהילות לא-ל עליון על חסדיו המרובים עמו וביותר על שהעניק לו את כל אחד מילדיו החביבים, כולל המאתגרים (challenging) שביניהם. ובהתרחב הלב בהלל, בהודאה ובשמחה על המתנות הגדולות שהרעיף עליו ה', יישפכו אז תפילות רותחות מיקרב איש וְלֵב עֲמִיק', לבקש

- מה לדעתך הפתק הזה שבידי?
- מהיכן אדע לנחש?
- אם כן בוא ואראה לך - - -
- (מציץ ולוחש) - "יעקב בן שרה, דינה רחל בת שרה, יחיאל דוד בן שרה, רייזל בת שרה, שלמה יחזקאל בן ..."

נו ברור, זו רשימה מודפסת ובה שמות ילדיך ובני ביתך, כדי להתפלל עליהן בזמני רצון ובמקומות הקדושים.

- נכון, זו כמובן מטרה אחת של הפתק שראית - להתפלל ולשפוך שיח בפני בורא עולם על ילדיי היקרים, על הצלחתם ברוחניות ובגשמיות, ומי כמונו ההורים שמבנים עד כמה זקוקים לרחמי שמים עבור כל אחד מבני הבית בכל יום ובכל עת...
- מטרה אחת!! ואילו מטרות נוספות יכולות להסתתר בפתק שכזה...
- הבה, שמע וְגַלְה מה היתה הסיבה העיקרית שבעבורה הדפסתי לי את שמות בני ביתי, שהצעטיל הקטן הזה ילווה אותי תמיד...

כולנו נעמדים להתפלל תפילת שמונה-עשרה ג' פעמים ביום, בברכות אלו אנו מוצאים מגוון תפילות-ברכות על כל מיני דברים שצריכים ישראל, כגון: על החולים שיתרפאו ועל הבריאים של יחלו - בברכת רפאנו, ובברכת השנים - על פרנסתם שיתברכו. על השכל והדעת - בברכת חונן הדעת, התשובה, הסליחה וכו' - מדוע אין ברכה מיוחדת המיועדת להצלחת הילדים, וכי אין הדבר חשוב דיו, הלא במשאלה הזאת טמונים הצלחת המשך הדורות, וקיום מסורת ישראל, ואת עמלנו - אלו הבנים, שכן כמה צער וקושי כרוך בגידול הצאצאים? אתמהא.

ואומנם, גילה הרה"ק רבי יששכר דוב מבעלזא ז"ע שבאמת בתפילת העמידה יש מקום שבו מתפללים עבור הילדים, וזאת כאשר מגיעים לתיבות: צוֹרְנוּ צוֹר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, 'אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר, נוֹדָה לְךָ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ, עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶיךָ... - בברכת 'מודים אנחנו לך' - במילים הללו 'אתה הוא לדור ודור' זהו המקום המסוגל בו ניתן לכוון על הצלחת הילדים בתורה וביראת שמים.

"ומדוע לא נקבעה לתפילה שכזאת ברכה נפרדת?", שואל הצדיק, "אלא מפני שתפילה על הילדים היא תפילה נעלה ומיוחדת מאוד, ויש חשש שבאם תהיה ברכה קבועה עבור בקשה זו, עלולים המקטרגים לצפות לברכה זו ולהתייבב חלילה לקטרג, דאגו אנשי כנסת הגדולה 'להבליע' תפילה גבוהה כזאת בהסוואה (disguised; concealed) בתוככי ברכה קיימת, ושם יתפלל כל אחד על הצלחת צאצאיו ועלייתם במסילה העולה בית א-ל". עכדה"ק.

נשית לבנו לשני חידושים הנרמזים בדברי קודש אלו, והיכולים בס"ד לשפוך אור בגישתנו לפני בוראנו להפיל תחינתנו על 'הילדים אשר חָנַן אֱלֹהִים אֶת עֲבָדָךְ' (בראשית לג, ה). וכן יהיו לנו לעיניים בכל הקשור לחינוך צאצאינו היקרים, ישמרם ה'.

תסתכל על הקנקן בכל צורה שהיא אלא תסתכל 'במה שיש בו', הרגל את עיניך בכל הסתכלות להתבונן ב'יש', ב'תוכן', ב'חיובי' שמצוי באותו מאורע, דבר או אדם - גם אם זה הישי' הזה נראה מעט מן המעט, גם אם זה לא משיב רצון, גם אם מדובר בך או בילדך, אם זה מה שיש? תחשיב אותו, תהנה ממנו, וממילא - תודה עליו!

והנה מצינו נפלאות ב'מצודות דוד' ההולך ומבאר את הפסוק בתהלים "שָׁפְעֵנוּ בְּבִקְרַח חֶסֶדְךָ וְיִרְנְנָה וְנִשְׁמְחָה בְּכָל יְמֵינוּ" (תהלים צ, יד) וזו לשונו:

'וְיִרְנְנָה' - בהודות והלל, 'וְנִשְׁמְחָה בְּכָל יְמֵינוּ' - כי תשוב להיטיב לנו בעבור רוב ההודאה וההלל, וכן יהיה הולך וחוזר חלילה כל הימים.

דהיינו, בזכות ההודאה ייטיב עמנו השי"ת, ועל ההטבה הזאת נודה שוב, וכך ימשיך ה' להטיב עמנו...!

"וְנִשְׁמְחָה בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתְךָ...". לשמוח ולהודות לה' על כל פרט - ברוחניות, בגשמיות, בבית, במשפחה, הילדים, בריאות, מקומות הלימוד, פרנסה וכו' ואין אחרנו מספיקים להודות ולהלל ולשבח... על אחת מאלף אלפי אלפים של חסדים הגלויים והנודעים לנו שעושה השי"ת לכלל ולפרט וזאת מלבד שאר הנסים והנפלאות שהם בכל יום עמנו ערב ובוקר וצהריים.

וכדברי ה'פלא יועץ' (ערך 'אהבה להקב"ה'):

ועל זה אמרו (דברים רבה ב לז): "כָּל הַנְּשָׂמָה תְהִלָּה יְ-הוָה הַלְלוּ-הוּ" (תהלים קג, ו), שעל כל נשימה ונשימה חייב להלל, ויאמר נא ישראל בְּמָה נִקְדָּם ה' נִכְף לְאֱלֹהֵי מְרוֹם (מלשה"כ במיכה ו ו), אשר גמל עמנו טובות עד אין חקר ועד אין מספר... ויחשוב בפרטי פרטות כמה וכמה טובות היטיב עמו מיום היותו... ומכמה רעות הצילו הן גלויות לו, הן נסתרות ממנו, על דרך שאמרו (נדה לא, א): אין בעל הנס מכיר בניסו... על הכל חייב אדם לתן אל לבו ולאהוב את בוראו אהבה עזה. וכל הטובות האלו הבל המה נגד טובת הנפש, אשר היא טובה גדולה באמת, אין ערוך אליה. על זאת 'שְׂמַח שְׂרָאֵל בְּעֵשְׂיו' (תהלים קמט, ב), אשר בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכנו, וקדשנו במצוותיו, ובחר בנו לשרתו...

ויהי רצון שבקרוב בימינו כבר תתמלא בקשתינו - 'ואמרו הושיענו אלהי' שפענו וקבצנו והצילנו מן הגוים להדות לשם קדשך להשתבח בתהלתך' (דברי הימים א' טז, לה).

ונזכה לקיים - 'להדות לשם קדשך', ואז 'להשתבח' - עי"ז נשביח עצמנו 'בזכות תהלתך'.

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה!

- ✓ להזמנת הרצאות למלמדים
- ✓ להצטרפות לסדנא להורים
- ✓ להזמנת הסדנא הנודעת לילדים - למידות טובות, להצלחה בחברה ולכישורי חיים
- ✓ להצטרפות לקבלת מסרים בחינוך ובהעצמה אישית להערות והארות -
- ✓ הרב דוד רוזנברג
- מכון 'עולמות' - הכשרת צאצאינו לחיים
- gilyon.olamot@gmail.com | 0527624095

רחמים עליהם כעני בפתח, ולהתחנן על הצלחתם ברוחניות ובגשמיות.

...אם כן, את הפתק, ידידי, הנני נושא עמי, כדי שיהיו שמות בני ביתי לפני לזיכרון, לצפות בהם מעת לעת, כדי להודות ולשבח את 'קרא הדרות מראש' (ישעיהו מא, ד) על אשר זיכני באוצרות ובסגולות מלכים אלו - ילדי היקרים, שהפקיד אותם השי"ת בידי ברוב טובו. ובעת התבונני במעלותיהם של צאצאיי, בכשרונותיהם ובצדדי האור שלהם, אזכיר גם את צרכיהם ומחסוריהם הן אותם הידועים לי והן אותם שאינם ידועים לי - בגוף, בנפש וברוח, ואבקש מעם אבי מלכי עליהם ועלי, ושיחד נזכה לעשות לו ית' נחת רוח.

לבטח הנך מבין, שתפילה שאיננה באה מתוך טרוניה ומרירות, אלא אדרבא מגיעה מתוך רגשות הודייה ושמחה, חשובה היא לאין ערוך ומן הסתם גם מתקבלת יותר ברצון.

זה השלחן אשר לפני ה' (יחזקאל מא, כב)

ועתה בעמדנו לקראת סיומה של שנה, נישב כל בני המשפחה כשתילי זיתים סביב לשולחן השבת, ונכריז על מבצע - טוב להדות לה' תהלים צב, ב), המסובים בני המשפחה כל אחד כפום חורפיה וכפי גילו יספרו על חסדי ה' ונפלאותיו שנעשו למשפחה במשך השנה כולה ובכלל, ויעלו על שפתם דברי הלל ותשבחות לבורא עולם בתוך אותו הפורום המשפחתי, יקבלו על עצמם לפקוח עיניים בעתיד לשים לב למתנות רבות שמקבלים מהשי"ת, ויהיה דבר זה כ'קבלה' לקראת יום הדין, קבלה המקרבת לבורא יתברך, קבלה שמאפשרת לחיות ולהנות מכל הטוב והיופי שה' מעניק לנו, קבלה של הכרת הטוב והקרנתו.

(הגאון הצדיק רבי אביגדור מילר זצ"ל).

נבין ונשכיל כי -

כל הסתכלות שכזאת המלאה באמונה בהשגחה פרטית - בכל עת שאנו זוכים להביע 'השיר והשבח' - לחי עולמים - כל מאמץ מצדנו להתמקד דווקא בצד היפה של החיים - כל אלו מרבים ומוסיפים הרבה טוב, אור וקדושה בסביבתנו ובעולם כולו, וידוע כי אפילו 'מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, קי"ו כשמקרינים אור יקרות בעוצמה כזו, בוודאי שזה מהווה 'משקל נגד' לכל החשכות השוררת בימינו.

במשנה מסכת אבות מלמדנו רבינו הקדוש: אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו (פרק ד', משנה כ). פירוש הדברים - רבי אומר, אל תסתכל בחיצוניותו של הקנקן אלא התבונן בפנימיות. יתכן שנוכל למצוא במשנה זו רמז נוסף - אל תסתכל ותתבונן בקנקן... אל נא תסתכל בכל הקנקן וכנטיית רוב בני אנוש הנוטים לשים לב רק ליחצי הקנקן החסר, ולהצטער על החלק הריק שבו, לא ולא! אל

נדבת הרה"צ מוה"ר
רבי פינחס ישראל טווערסקי שליט"א
לרגל נישואי בנו החתן המופלג
פרע"ח הרב ברוך נ"י בשעטו"מ